

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XX. Soluuntur obiectiones contra Diuinitatem Spiritus sancti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

CAPVT XX.

*Soluuntur obiectiones contra diuinitatem
Spiritus sancti.*

TRANSYLVANI libro 2. cap. 5. nihil fecerunt adferunt aduersus diuinitatem Spiritus sancti quam quod nusquam in Scripturis appellatur Deus, aut Dominus. quod argumentum fortissimè in veterum Arianorum, teste Gregorio NAZIANZI libro 5. de Theologia. Sed facile est respondere. nam dictum est, non vocari Deum, cum Act. 5. legamus: *Ananus contempsit et tentauit Satanas cor tuum mentiri te Spiritus sancti nomine mentitus hominibus, sed Deo.* Et I. Corinth. 6. *Membris uestra templum sunt Spiritus sancti.* Et paulò infra: *Et portate Deum in corpore uestro.* Et procerè, licet nomen, *Deus*, in Scripturis non haberetur, non tamen esse debet, si euidenter ostendatur in Scripturis, ex opere Deo soli propriis, Spiritum sanctum esse Deum? Quod in Scriptura nusquam dicit, Spiritum sanctum esse creaturam & tamen aduersarij audacter Spiritum sanctum creaturam appellant?

Veteres Ariani obiiciebant quædam loca Scripturæ, quæ tamen facillè à S. Patribus explicabantur. PRIMO obiiciebant illud Amos 4. *Ego firmans tonitru, & creans spiritum.* Sed respondit BASILIUS lib. 3. in Eunomium, ventum esse spiritum esse vocatum, non Spiritum sanctum, quod modo & in Psal. 148. dicitur *spiritus procellarum.* Eius modo exponunt omnes interpretes eius Prophetæ, Hieronymus, Theodoretus, & Rupertus.

SECUNDO obiiciebant illud Rom. 8. *Ipse spiritus proferat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.* Respondit AUGUSTINUS lib. I. contra Maximinum, non longè à præcipuis his verbis: *Intellige*, inquit, *loquutionem, blasphemiam uisabis, sic enim dictum est, gemitibus interpellat.* Si intergeremus, gemitibus interpellare nos facit. Denique alio Apostolus, cum dicit, *clamantem Abba pater*, alio loco dicit in quo clamamus *Abba pater*, exposuit quid sit, clamantem *Abba pater*, dicendo, in quo clamamus *Abba pater*, ac per

quid est, clamantem, nisi clamare facientē? Hæc ille. CHRYSOSTOMVS quoque hom. 14. in epist. ad Rom. per Spiritum sanctum clamantem intelligendum esse docet donum orationis, quo anima clamat, ac gemit.

TER TIO obiiciebant illud Ioëlis 2. *Effundam de spiritu meo.* Ioann. 15. *Cum venerit spiritus veritatis, quem ego mittam vobis à Patre, &c.* Nam, vt refert AVGVSTINVS lib. 2. Trinit. cap. 5. Ariani docebant, cum qui mittitur, minorem esse eo, à quo mittitur: & quoniam legebant, Filium missum esse à Patre, Spiritum verò sanctum a Patre & Filio, inde colligebant, Filium minorem esse Patre, & Spiritum sanctum utroque.

Sed respondit Augustinus, missionem per modum imperij, significare excellentiam mittentis, non autem quamlibet missionem. Porro Filium & Spiritum sanctum nõ mitti secundum imperium, sed solùm dici mitti, quia à Patre Filius procedit, & Spiritus sanctus à Patre & Filio; & tam Filius, quàm Spiritus sanctus cœpit ex tempore, nouo modo, & quidem manifesto, ac visibili esse in creatura. Nam Filius apparuit in carne, Spiritus sanctus in columbæ specie, & rursum aliàs in linguis igneis.

Itaque illa manifestatio visibilis personæ inuisibilis, ab alio procedentis, in Scripturis missio dicta est. nihil autem officere hanc missionem veræ diuinitati Filij, aut Spiritus sancti, ex eo colligit Augustinus, quòd vterque missus est ad eum locum, vbi antea erat inuisibili maiestate. nam de Filio dictum est Ioan. 1. *In mundo erat, & mundus eum non cognouit;* & postea, *in propria venit.* & de Spiritu sancto in Psalmo 138. *Quo ibo à spiritu tuo?*

QVARTO obiiciebant illud Ioan. 1. *Omnia per ipsum facta sunt.* Respondet CHRYSOSTOMVS homil. 4. in Ioannem Euangelistam idcirco statim addidisse: *Et sine ipso factum est nihil, quod factum est.* Vt excluderetur obiectio Ariatorū, & intelligeremus, non omnia omnino quæ sunt, facta esse per Verbum, sed solùm omnia quæ facta sunt. CYRILLVS autem, & Augustinus legunt: *Et sine ipso factum est nihil. Quod factum est, in ipso vita erat, &c.* Et Ariani respondent, Ioannem sine dubio loqui solùm de creaturis, cum ait: *Omnia per ipsum facta sunt.* Alioqui enim etiam

etiam

etiam Patrem oporteret esse factum per Verbum, si omnia quæ sunt, per Verbum facta sunt.

Obiiciebant **POSTREMO** eiusmodi ratiunculam. **Scilicet modi duo agendi, per naturam & per artem**, nam per naturam gignuntur Filij, per artem efficiuntur opificia: ac saltem Verbum productum est à Deo per modum naturæ, si quidem est Filius vnigenitus, igitur Spiritus sanctus ex arte productus sit, proinde opificium est.

Respondemus **modum agendi per naturam duplicem esse in iis rebus, quæ mente, atque intelligentia præcedunt, vnum per intellectum, alterum per voluntatem**, & intellectus naturaliter producit notionem, & voluntas naturaliter producit amorem. hoc tamen interrefertur Deum, & creaturas, quod ille intelligendo, atque amando, substantiam producit; creaturæ verè accidentia, ut sicut ut Verbum, & Spiritus sanctus verè sint hypostases, non verò mentis conceptus, nostræque voluntatis amor.

postatis dici non possunt. Sed de his plura dicemus in libro sequenti, si Dominus adiuuare dignabitur.

LIBE